

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום חמישי י"ב בכסלו תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מ"ל או לפקס.

יבמות - ס"א

1. רשב"י: קברי עובדי כוכבים אינן מטמאין באהל, כיון שאינן קרויין אדם. וקשה שהרי בשלל מלחמת מדין, וכן בשלל אנשי נינוה מצינו שנקראו אדם? נקראו אדם רק כדי להבדילים מבהמה שנאמרה שם.
2. לרשב"י, מה הטעם שאמר משה לחוזרים ממלחמת מדין להטהרה?
 - א. שמא נהרג אחד ישראל ונטמאו ממנו. ורבנן חולקים כיון שנאמר 'לא נפקד ממנו איש'. ולרשב"י: הכוונה לא נפקד לעבירה.
 - ב. רבינא - רק מטומאת אהל התמעטו, אבל במגע ומשא נטמאים אף אם אינם קרויים אדם.
3. כהן שאירס את האלמנה וקודם שנשאה, נתמנה להיות כהן גדול - יכנס. מנין התרבה דין זה? 'יקח אשה'. ודווקא ארוסה שיש לו בה כבר אישות. אבל אם נפלה לו שומרת יבם ואח"כ נתמנה לכה"ג אסור לכונסה אפילו אם כבר עשה מאמר.
4. שנינו - מעשה ביהושע בן גמלא שקדש את האלמנה מרתא בת ביתוס, ומנהו המלך להיות כה"ג, וכנסה. מה הטעם שמינהו המלך ולא הכהנים? קשר רשעים - תרקב דינרים הכניסה מרתא בת ביתוס לינאי המלך בשביל שימנהו.
5. כהן גדול שנפלה לפניו יבמה - חולץ לה ולא מייבם. מה הטעם?
 - א. אם היתה נשואה לאחיו - כיון שהיא אלמנה ובעולה אם ישאנה יעבור על עשה ולא תעשה ואין עשה של יבום דוחה אותם.
 - ב. אם היתה ארוסה לאחיו - אע"פ שהוא רק בלא תעשה, אין עשה דוחה אותו, כיון שגזרו חכמים על ביאה ראשונה משום שניה שהיא כבר בעולה.
6. אסור לישא אילונית כיון שמתבטל בפריה ורביה. מה הדין אם יש לו אשה ובנים? בישראל מותר. ונחלקו בכהן - לר' יהודה: לא ישא כיון שהיא זונה האמורה בתורה - 'אכלו ולא ישבעו הזנו ולא יפרוצו' כל שאין בה ولد נחשב זנות. חכמים: מותר. וזונה הכוונה לגיורת, או שפחה כנענית משוחררת, או שנבעלה בעילת זנות.
7. לרבי אליעזר - כהן לא ישא את הקטנה. מה טעמו?
 - א. רבה - כיון שסבר כרבי מאיר שחוששים למיעוט שתהיה אילונית וסבר כרבי יהודה שאילונית נחשבת זונה. ונדחה - א. שמצינו דעת ר' מאיר שקטן וקטנה אינם חולצין [כיון שנא' 'איש'] ולא מיבמין, כיון שחוששים למיעוט שימצאו סריס או אילונית, ונמצאו פוגעין בערוה. ור' אליעזר חולק: וסובר שמתייבמת. ב. מצינו בברייתא שחולק על ר' יהודה בענין זונה.
 - ב. רב אדא בר אבהו - הכוונה לכהן גדול. כיון שקונה אותה רק כשתגדל ואז תאסר משום בעולה.
 - ג. דחה רבא: מכילי לב!! אם קדשה אביה, נקנתה קטנה. ואם קדשה עצמה, אף רבנן מודים שאסורה לכהן.
 - ג. רבא - חוששים שקטנה יכולה להתפתות לזנות. ובישראל אם תזנה מותרת כיון שפתוי קטנה נחשב אונס.
 - ד. רב פפא - הכוונה לכהן גדול וכשיטת התנא הדורש 'בתולה מעמיו יקח אשה' - יצאה מכלל קטנות ולכלל בגרות לא באה.
 - ה. רב נחמן בר יצחק - כהן גדול וכשיטת התנא - בתולה - אין בתולה אלא נערה.
8. אלו שיטות תנאים למדנו מהי זונה האמורה בתורה?

ר' אליעזר - זונה כשמה, מנאפת. רבי עקיבא - מופקרת לכל אדם. רבי מתיא בן חרש - אפי' ספק סוטה שהלך בעלה להשקותה ובא עליה בדרך. רבי יהודה - אילונית. חכמים - גיורת, ומשוחררת, ושנבעלה בעילת זנות. ר' אלעזר - פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות. והלכה כמותו.
9. לא יבטל אדם מפריה ורביה - אלא א"כ יש לו בנים. כמה?

בית שמאי - שני זכרים. המקור: מבני משה גרשום ואליעזר. בית הלל - זכר ונקבה. המקור: מברייתו של עולם. דין מי שיש לו בנים:

לשון א' - מאשה לא מתבטל, כדעת שמואל - אסור לעמוד בלא אשה, שנאמר: לא טוב היות האדם לבדו.

לשון ב' - אין לו בנים, נושא אשה הראויה לילד. יש לו בנים - מותר לישא שאינה בת בנים. ועוד אם יש לו בנים אסור למכור ס"ת בשביל לישאנה.

“אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת” (חגיגה ט)